

İlk Film, İlk Yolculuk...

Kıvanç Sezer

İlk filmim “Babamın Kanatları”nı yazmak, çekmek ve kurgulamak 4 yıl sürdü. Bu 4 yıllık uzun ve öğretici yolculuk; işçi ölümleri, Türkiye’deki inşaat sektörü, taşeronlaşma gibi birçok önemli konuda bilgilenmemi sağlarken diğer taraftan sinemanın temel meseleleri hakkında da düşünmeme vesile oldu.

Günde en az 3 işçinin öldüğü ve Avrupa’da yıllardır bu konuda birinci olduğumuz bir atmosferi anlatmak istedim. Yalnızca istemedim, anlatmazsam olmaz gibi gelmeye başladı. Çalışan kesimin giderek prekaryaya dönüştüğü ve işçilerin kendini çoğunlukla bir hiç gibi gördüğü, yalnızca bireysel kurtuluşları mümkün kılan bu vahşi kapitalizmin arka planında olduğu bir hikâye anlatmak istedim. Ancak duygusal olarak çıkış noktam 2010 yılında Ömer Çetin adında bir üniversite öğrencisinin çalıştığı inşaatta öldüğü haberi idi. Ömer Çetin filmde kendine Fırat karakteri olarak yer buldu. Senaryo sürecinde ön plana yaşını almış bir işçi İbrahim ve onun hırslı yeğeni Yusuf’u almaya karar verdim. Bu süreç aslında iyi değerlendirirseniz en keyifli süreç. Senaryonuzla tıpkı bir oyun hamuruymuş gibi oynayıp ondan neler yaratabileceğinizi görmek çok hoş bir şey. Burada bizim filmin açılmasını istediğim nokta ise insanlık onuru idi. İbrahim’in yaşamsal çelişkisi, ölümünün mü yoksa yaşamının mı daha değerli olduğunu kendi içinde sorgulaması bana bu sistemin özü gibi geldi. Umuyorum yıllar sonra dönüp izlendiğinde bu koşullar değişmiş olur ve izleyen insanlara dönemle ilgili önemli ipuçları verir *Babamın Kanatları*.

Bir şeyi en çok da yaparken öğrenirsiniz. Yazarken yazmanın o zorlu ve çetin süreçlerinde fikirlerime sıkı sıkıya bağlanmamayı onları güvendiğim insanlarla tartışmayı ve onların eleştirilerini açık bir anlayışla dinlemeyi öğrendim. Yazmak, yeniden yazmaktır. Sete girdiğimizde *Babamın Kanatları*’nın 11. versiyonunu yazmıştım. Eğer yazdığınız senaryoyu yönetecekseniz işiniz hem kolay hem zordur. Çünkü sete girdiğimde yazdıklarım kadar fikir değiştirip çıkardığım sahneler ve karakterler de bana güçlü bir altyapı kazandırmıştı. Hikâye ettiğim inşaat sektörü hakkında uzun araştırmalar yapmam da mekân duygusu ve kamera kullanımı hakkında beni sete iyi bir şekilde hazırlamıştı. Böylelikle 3 yıllık bir hazırlıkla 5 haftalık sete başladık. Beni bu hikâyede en çok çeken şey bir şantiyede film çekme fikriydi. Görsel açıdan çirkin sayılabilecek bu mekân benim açımdan biricikti ve atmosferi yaratmakta ondan çokça faydalandım. Görüntü Yönetmenim Joerg ile birlikte ön hazırlıkta gittiğimiz mekânlarda çektiğimiz fotoğraflar ve yakaladığımız açılar özellikle filmin griye çalan renk

paleti ve ışığı konusunda birbirimizi anlama avantajını yaşattı bana. Bir film için en önemli konulardan birisi de iyi bir ekiple çalışmaktır. İyi ve güvendiğiniz bir ekiple çalışıyorsanız sette filmin ruhuna ve oyunculara konsantre olmak için zamanınız olacaktır. Çünkü sinema bir ekip işidir.

Ekibin vazgeçilmez unsurlarından biri de oyunculardır. Ana cast denebilecek dört oyuncuyla yaklaşık 1 yıllık bir ön hazırlık dönemim oldu. İki deneyimli ikisi daha az deneyimli ve genç olan bu oyuncuları seçerken çok özen gösterdim. Hepsi de hem yetenekli hem de role çok uygun oyunculardı. Onlarla çalıştığım için mutluyum. Setten 1 hafta önce anlaşmış olsaydım muhtemelen oyunculardan bu derece bir performans alamayabilirdim. Benim için iyi bir filmin iki anahtarı var. Senaryo ve oyunculuk. Bu ikisinin iyi işlediği filmler her zaman belirli bir çıtanın üstüne çıkan filmler oluyor ve ben de bu ikisi üzerine oldukça kafa yordum. Bunun dışında da yaklaşık 16 kişilik ana ve yan castı seçerken de her birine özellikle kafa yormaya çalıştım. Tanıdığım veya tiyatrodan izlediğim oyuncularla çalıştım. Her biri de kısa veya uzun fark etmeden rolünü çok iyi çıkardı ve filme önemli katkıda bulundu.

Çekimler esnasında da ön hazırlık sürecinde de pratik zorlukları aşmamıza en çok yapım grubu yardımcı oldu. Bunlardan en büyüğü tahmin edileceği üzere şantiyenin bulunması meselesiydi. İhtiyacımız olan site şantiyesini bulurken ayrı zorlandık, izin alırken ayrı zorlandık. Durmuş bir şantiyede çekip yapmamız gerekiyordu ve Beylikdüzü'nde bulduğumuz şantiyenin ihtilafı bir durumu vardı. O ihtilafı da ancak Belediye ile çözebilirdik. Defalarca gidip bu filmin bizim için niye önemli olduğunu belediyeye anlatmamız gerekti. Bu ısrarlarımız sonuç verdi ve çekim iznini kopardık. Özellikle izinler konusunda çok ısrarcı olmalısınız ve doğru bir yol izlerseniz bu konuda mutlu sona ulaşmanız mümkün oluyor.

Bir film çekmek çileli bir yolculuktur. Mutluluklar olduğu kadar hayal kırıklıkları ve belirsizlikler içinde sürekli bir ışık ararsınız. Ben de o ışığı aradım filmde. Umarım seyirci de görebilmiştir onu. Çünkü bir yönetmen o ışığı kaybettiği anda filme yönelik motivasyonunu da kaybeder. Bu motivasyon çok hayatidir. O olmazsa filmin asla mümkün olamayacağı ya da bir yerlerde kaybolabileceği temel çıkış noktasıdır bu motivasyon. Yönetmen olmak isteyenlerin bu anlamda demir gibi bir iradesi ve bolca sabrı olmalıdır diye düşünüyorum.

Diğer bir sabır gerektiren süreç kurgu odası. Bizim ofisteki küçük kurgu odamızda kurgucum Umut ile beraber günde 8 saat boyunca her bir çekilen görüntüyü büyük bir sabırla işleyerek ondan bir film çıkarmak meşakkatli bir iş. Ben kurguya arada uğrayıp bir kaç şey söyleyen bir yönetmen değilim. Bunda sabırlı biri olmamın ve kurgu okumuş olmamın etkisi vardır diye düşünüyorum. Ancak buradaki en zor mesele, çektiğiniz görüntülere, sahnelere âşık olmanız ve bu aşkı yüreğinize gömmenizin çok zor oluşu. İyi bir kurgucu filmin iyiliği, ritmi ve hikâye akışı için bazı şeylerden sizi vaz geçirebilecek güçlü argümanlara sahip kişidir. Biz de bu konu da yaşı genç de olsa iyi bir gözü olan bir kurgucuyla çalıştık. O da yetmedi Fatih Akın'ın kurgucusu Andrew Bird'ü İstanbul'a getirip 3 günlük bir özel çalışma yaptık. Sahne içleri, geçişler ve filmin genel temposuyla ilgili çok önemli katkıları oldu. Son olarak da kurguyu kilitmeden benim adına "halk gösterimi" dediğim bir özel gösterim yaptık ofiste.

Hiç tanımadığım farklı sosyal ve kültürel çevrelerden insanlara filmin kaba kurgusunu izletip fikirlerini ve eleştirilerini aldık. Bu da ayrıca öğretici oldu.

Bir filmi bitirdiğiniz an o artık sizin emir ve direktiflerinizden kurtulur ve bağımsız olarak bir yolculuğa çıkar. Festivaller, vizyon zamanı, gösterimler, seyirciyle özel buluşmalar derken onun artık sizden çıktığını ve seyircinin keyfiyetine girdiğini kabul etmek durumundasınız. İsteyen istediğini söyleyebilir. Film artık sizin çocuğunuz gibidir, onu çok seversiniz ama kimseden de onu sevmesini beklememelisiniz. Benim bu filmle yapmaya çalıştığım şey ise bunun farkında olarak gidebildiğim her yere gitmek ona göz kulak olmaktı. Gerek Türkiye’de birçok şehirde gerekse dünyanın farklı ülkelerinde festivallerde Brezilya’dan Norveç’e, Fransa’dan Çek Cumhuriyetine, Los Angeles’tan İran’a kadar bu yolculukta elimden geldiğince filme eşlik etmeye ve seyirciyle birebir yüzleşmeye çalıştım. Bu söyleşi ve soru cevaplarda hem birçok şey öğrendim hem de farklı kesimlerin filme olan tepkilerini biriktirme imkânım oldu. Belki de film yapmanın en güzel tarafı bu; Yüreğinizden kopan bir hikâyenin başka yüreklerdeki yansımaları dinlemek ve bunu bir amaç uğruna yapıyor olmanın verdiği huzur duygusu.